

ת"פ 55112/07/14 - מדינת ישראל נגד רפאל ארנוב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 55112-07-14 מדינת ישראל נ' ארנוב(עציר)

בפני כב' השופט, סגן נשיאה ג'ורג' קרא
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

רפאל ארנוב (עציר)

הנאשמים

גזר דין

1. הנאשם הורשע לפי הודאתו, שניתנה בהסדר טיעון, בעבירה של ניסיון הצתה (סעיף 448 רישא יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; להלן: "החוק").

ניסיון ההצתה המתואר בכתב האישום המתוקן התבצע ביום 12.7.14 בשעה אחת אחרי חצות, אז הגיע הנאשם לקיוסק, שעם בעליו היה מסוכסך, ואשר מצוי בבניין מגורים בן שתי קומות. הנאשם הגיע למקום רעול פנים עם כובע לראשו ומצויד במקל דק ובנייר דליק. באמצעות המקל דחף הנאשם את הנייר דרך חריץ אל הקיוסק, הצית את הנייר ונמלט. האש כבתה כעבור מספר שניות והותירה פיה על רצפת הקיוסק.

2. בהסדר הטיעון הסכימו הצדדים על טווח ענישה, כאשר המאשימה עתרה להטלת 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל בעוד ההגנה עתרה לעונש מאסר חופף לתקופת מעצרו של הנאשם, שהינה כיום כשמונה חודשי מאסר.

ראיות לעונש

3. גיליון הרישום הפלילי ממנו עולה שלנאשם שלוש הרשעות קודמות בעבירות של היזק לרכוש במזיד, הסגת גבול, תקיפה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, איומים, הפרת הוראה חוקית, העלבת עובד ציבור, השתתפות בעריכת הגרלות הימורים, חטיפה לשם רצח או סחיטה, סחיטה באיומים וכליאת שווא. בגין עבירות אלו ריצה הנאשם בעבר שתי תקופות מאסר.

4. מסמכים רפואיים בעניינו של הנאשם וסיכום בדיקה פסיכיאטרית מיום 20.7.14 שנערכה לנאשם בבית החולים

אברבנאל.

מהמסמכים הרפואיים עולה כי בשנת 2005 נחבל בראשו במהלך קטטה ואיבד את הכרתו וכי מאז התקיפה חלה הדרדרות במצבו הנפשי והגופני עד כדי אובדן יכולתו לעבוד והוא סובל מהפרעה פוסט טראומטית. עוד עולה כי הנאשם משתמש לרעה באלכוהול ובכדורי הרגעה וכי בעת האחרונה הגיע מספר פעמים לחדר מיון בשל הרעלה כתוצאה משימוש יתר.

טיעוני הצדדים

5. ב"כ המאשימה עתר למתחם ענישה הנע בין 15 ל-30 חודשי מאסר. לשיטתו, עונש של 24 חודשי מאסר משקף את פוטנציאל הנזק המשמעותי שבמעשהו של הנאשם, את הודאת הנאשם ואת העובדה שהרשעותיו המאוחרות נופלות בחומרתן מהרשעתו הראשונה. לפיכך, עתר כי על הנאשם יוטלו 24 חודשי מאסר ומאסר מותנה. לתמיכה בעמדתו הגיש פסיקה.

6. ב"כ הנאשם עמדה על שלל הנסיבות המצדיקות לטעמה רף ענישה נמוך בעניינו של הנאשם: הודאתו שהביאה לחסכון בזמן שיפוטי; מצבו הרפואי והנפשי בהיותו נכה הסובל מפוסט טראומה כרונית לאחר שנפל קורבן לתקיפה בשנת 2005; ההתדרדרות במצבו הרפואי שהחלה בסמוך לניסיון ההצתה והמשיכה לאחריו עד כדי התמוטטותו מספר שעות לאחר האירוע, כשלאחר פינוי לבית חולים אובחן כי סבל מ"מיקרו שבץ" שגרם לליקויים בתפקוד גפיו - בכל אלו רואה הסנגורית התדרדרות המעידה כי בעת האירוע היה הנאשם נתון במצב נפשי ופיזי לקוי, שאף אם לא עלה כדי אי כשרות משפטית הרי שהוביל לשיקול דעת מוטעה בגינו ביצע את העבירה; ניסיון ההצתה עצמו בוצע כך שמלכתחילה היה מועד לכישלון והנייר שהובער כבה בתוך מספר שניות, ליד דלת הקיוסק לא הוצבו פריטים כך "שמלכתחילה לא יכולה היתה להתלקח במקום שריפה".

הסנגורית הגישה פסיקה ממנה עולה, לגישה, כי אף במקרים בהם גרמו מציתים לנזק ממשי, נגזר עונש מאסר של 12 חודשים. כמו כן איבחנה את פסקי הדין שהגיש ב"כ המאשימה וציינה כי הם מתייחסים למקרים בהם היה תכנון קפדני של מעשה הצתה שצלח וגרם לנזקים ולמקרים בהם לא הודו הנאשמים במעשה אלא הורשעו לאחר ניהול הוכחות.

עוד התייחסה לעובדה כי עברו הפלילי של הנאשם מתייחס לעבירות שהאחרונה בהן בוצעה בשנת 2009; לכך שבשל נכותו הפך לדר רחוב; לכך שהוא אב לילד בן 6 שנים; לנתק מבני משפחתו ומהוריו בגינו הפך המעצר לקשה מאוד.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

7. ההתייחסות המחמירה לעבירות ההצתה שבה וחוזרת בפסיקת בית המשפט העליון, הן מבחינת חומרת העבירה והן בכל הנוגע למדיניות הענישה המחמירה הנהוגה לגבי נאשמים שהורשעו בביצועה. כך למשל, בע"פ 1951/14 מקון נ' מדינת ישראל (15.2.15, להלן "עניין מקון") קבעה כב' השופטת חיות: "עבירת ההצתה בה הורשע המערער היא עבירה חמורה ביותר הטומנת בחובה סיכון רב לשלומם של הציבור (ראו ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (8.11.2012), בפסקה 3 (להלן: עניין סורי)). הדבר נכון בפרט בענייננו משום שמדובר בהצתת חנות הממוקמת באזור מגורים. בית משפט זה קבע לא פעם כי נוכח חומרתה הרבה של עבירת ההצתה לא ניתן להסתפק בעונש שאינו כולל רכיב משמעותי של מאסר בפועל (שם, בפסקה 4; עוד ראו, ע"פ 320/06 עמארה נ' מדינת ישראל (18.3.2007), בפסקה ה(4))."

דברים אלו מגלמים את הסיכון הגדול הנלווה לעבירת ההצתה, סיכון ממשי לחיי אדם, לשלמות גופו ולרכוש בשל אש אשר מטיבה הינה בלתי נשלטת. בייחוד נכונים הדברים בענייננו כאן, שעה שהקיוסק שהנאשם ביקש להצית שוכן בבנין מגורים. מידת החומרה היתרה המיוחסת לעבירה באה לידי ביטוי בעונש המירבי הממושך שנקבע בחוק לעבירה זו - 15 שנות מאסר - ובמדיניות הענישה הנהוגה כפי שמלמדים פסקי הדין המפורטים להלן:

א. בעניין מקון הנ"ל נדחה ערעור על חומרת עונש של 30 חודשי מאסר בגין הצתת חנות המצויה בסמיכות לבתי מגורים, כאשר מתחם העונש ההולם נע בין שנתיים וחצי לבין ארבע וחצי שנות מאסר. בקביעת העונש נלקחה בחשבון לקיחת אחריות חלקית על ידי המערער; הימנעות שירות המבחן ממתן המלצה טיפולית; גילו הצעיר והעדור עבר פלילי; תשלום פיצוי למתלונן בסך 20,000 ש"ח.

ב. בע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל (24.4.13) נדחה ערעור על חומרת עונש של 30 חודשי מאסר שהטיל מותב זה על המערער שהצית ציוד המצוי במגרש, שבבעלות המתלונן, וגרם נזק רב לציוד והכל על רקע סכסוך מתמשך בינו לבין המתלונן. מתחם העונש שנקבע נע בין שנתיים לבין ארבע שנות מאסר ובית המשפט העליון סבר כי מתחם הענישה צריך להיות גבוה יותר והוא נוטה לקולא אף בהינתן מצבו הנפשי של המערער.

ג. בע"פ 60/12 עמר נ' מדינת ישראל (7.11.12) נדחה ערעור על חומרת עונש של ארבע שנות מאסר בגין הצתה של עסק ממנו פוטר המערער. על פי נסיבות ביצועה (הצתה בשני מוקדים ושימוש במאיץ בעירה חזק) נועדה ההצתה לגרום לנזק חמור, אולם העסק לא היה פעיל במועד ביצועה. בשיקולי הענישה נלקחו בחשבון כפירתו של המערער, העדר נטילת אחריות והבעת חרטה ובצד זה - גילו הצעיר, נסיבותיו האישיות, התיישנות חלק ניכר מעברו הפלילי והעובדה כי זהו לו מאסרו הראשון. ביהמ"ש העליון קבע כי העונש מצוי ברף הגבוה של מתחם הענישה, אולם אין בו סטייה ממדיניות הענישה המקובלת.

ד. בע"פ 7139/13 צ'קול נ' מדינת ישראל (23.1.14) התקבל ערעור על חומרת עונש של 24 חודשי מאסר בגין הצתה והעונש הועמד על 18 חודשי מאסר. בפסק דינה עמדה כב' השופטת חיות על חוסר האחידות ברף הענישה בעבירות הצתה ועל הקשר הישיר בינו לבין נסיבות המקרה ונסיבותיו האישיות של הנאשם (לסקירה מפורטת של הפסיקה - ראו פסקה 8 לפסק הדין). נוסף על כך עמד ביהמ"ש על נסיבותיו הייחודיות של המערער: הצתת חדרו

בבית, לאחר שוויידא כי הדיירים אינם במקום; ללא הצטיידות מראש בחומרים מאיצי בעירה; נזק מתון יחסית לרכוש; הדיפת ניסיונות לחלצו ומצבו הנפשי הקשה בעת ביצוע המעשה. על רקע כל אלו, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין שנת מאסר אחת לבין שלוש שנות מאסר (במקום שנתיים לארבע שנות מאסר).

ה. בע"פ 4006/12 מלאך נ' מדינת ישראל (5.2.13) נדחה ערעור על חומרת עונש של 42 חודשי מאסר בגין הצתת בית עסק שגרמה לנזקי רכוש. בית המשפט עמד על חומרת העבירה ועל העדר האחידות בענישה:

"יחד עם זאת, עיון בפסיקתו של בית-משפט זה, מגלה, כפי שציין, בצדק, בית המשפט הנכבד, כי רף הענישה בעבירות ההצתה אינו אחיד, וכי במסגרת שיקולי הענישה, על בית-המשפט ליתן דעתו, בין היתר, לתוצאות המעשה, לפוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש, הגלום במעשה ההצתה, לתכנון המוקדם, ולעברו הפלילי של הנאשם (ראו, עניין ג'ורן, וההפניות שם)."

8. לשם קביעת מתחם העונש ההולם יילקחו בחשבון הנסיבות הבאות:

א. מעשהו של הנאשם לא היה מעשה ספונטני וגם אם לא הצריך הכנת תכנית מפורטת ומוקפדת, הרי שהוא משקף תכנון ומחשבה שכן הנאשם הצטייד הן בנייר ובמקל באמצעותו דחף את הנייר שהצית מתחת לדלת הקיוסק והן בכובע ובעזרים שאפשרו לו להגיע למקום כשפניו רעולות.

ב. הנאשם ביצע את העבירה לבדו ושלט בביצועה על כל שלביה ופרטיה.

ג. הנזק הפוטנציאלי עלול היה להיות גדול ואפשר רק לשער מה היה קורה לו האש שהוצתה באמצעות אותו נייר, היתה מצליחה לאחוז בדבר מה המונח בסמוך ולהביא לשריפה ממשית, שעלולה היתה לפגוע ברכוש ובאנשים.

ד. למרבה המזל האש שהצית הנאשם כבתה בתוך שניות כך שהנזק הממשי היה מזערי בלבד: כתם פח.

ה. הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין ולא ניתן לקבל טענות בדבר מצבו הנפשי בהקשר זה. התייעוד הרפואי שהוגש אין בו כדי לתמוך בטענת ההגנה שמצבו הנפשי של הנאשם קרוב לסייג לאחריות פלילית. עניין זה מקומו בקביעת העונש ההולם בתוך מתחם העונש והדברים יישקלו בהמשך (ראו סעיף 40א(8) לחוק).

9. לנוכח נסיבות אלו, וכן העובדה כי הנאשם הורשע בעבירת נסיון הצתה שלא גרמה לנזק מקובלת עלי עתירת המאשימה כי יש מקום לקבוע מתחם ענישה מתון יחסית, הנע בין 15 ל-30 חודשי מאסר.

העונש הראוי

10. לשם קביעת העונש בגדרו של מתחם הענישה יילקחו בחשבון השיקולים הבאים:

א. העובדה כי לנאשם ילד בן 6 וההשלכה הטבעית של מאסר על ילדו הקטין של הנאשם.

ב. הודאת הנאשם בעבירה המלמדת על נטילת אחריות למעשה.

ג. החיסכון בזמן שיפוטי הנגזר מהודאת הנאשם.

ד. נסיבותיו האישיות של הנאשם: הפגיעה הפוסט טראומטית ממנה הוא סובל מזה כעשור והשלכתה על כל תחומי חייו, לרבות חוסר היכולת לעבוד, הזדקקות לטיפול פסיכיאטרי, קשיים פיזיים, מצבו הרפואי כמפורט במסמכים שהוגשו, לרבות תיעוד של שני ביקורים בחדרי מיון במועדים הסמוכים לאירוע (בימים 8.7.14 ו-12.7.14).

ה. עברו הפלילי המשמעותי של הנאשם, תוך התחשבות בכך כי החמורות בעבירות שביצע הן גם הישנות ביותר. עוד תילקח בחשבון העובדה כי אין זה מאסרו הראשון של הנאשם.

11. לאור האמור לעיל מיקומו של הנאשם במתחם העונש ההולם מצוי ברף התחתון. אי לכך, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 20 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו מיום 14.7.14.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר לא יבצע הנאשם עבירת הצתה או עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

זכות ערעור לנאשם תוך 45 יום לבית המשפט העליון

ניתנה והודעה היום ז' אדר תשע"ה, 26/02/2015 במעמד הנוכחים.

ג'ורג' קרא , שופט, סגן נשיאה

